

Důvodová zpráva

k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2019

Obecná část

Návrh zákona o státním rozpočtu legislativně zabezpečuje základní dokument finanční a rozpočtové politiky vlády České republiky. Finanční a rozpočtová politika vlády České republiky na rok 2019 je podrobně popsána ve „Zprávě k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2019“, která je součástí doprovodného materiálu, číselně je pak doložena i dalšími podkladovými materiály.

Návrh státního rozpočtu na rok 2019 je předkládán jako schodkový v objemu příjmů 1465,3 mld. Kč a v objemu výdajů 1505,3 mld. Kč.

Příjmy státního rozpočtu jsou tvořeny zejména z daní, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a nedaňovými příjmy včetně kapitálových. Za nedaňové příjmy se považuje také podíl z výnosu cel, který podle práva Evropské unie zůstává ponechán členským státům na úhradu nákladů spojených s jejich výběrem. Součástí příjmů státního rozpočtu jsou dále peněžní prostředky poskytnuté z rozpočtu Evropské unie na realizaci politik Evropské unie, tj. zejména prostředky poskytnuté z Evropských strukturálních a investičních fondů (Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond) a z Evropského zemědělského a záručního fondu. Dále jsou příjmem státního rozpočtu prostředky z finančních mechanismů EHP/Norsko svěřené České republice na základě mezinárodních smluv.

Výdaji státního rozpočtu jsou zejména výdaje organizačních složek státu včetně příspěvků příspěvkovým organizacím, které zabezpečují funkce státu, dotace a příspěvky krajům a obcím, státním fondům, dotace podnikatelským subjektům, nestátním neziskovým organizacím a výdaje související s dluhovou službou. Součástí výdajů státního rozpočtu jsou i odvody peněžních prostředků vlastních zdrojů Evropské unie, prostředky na zajištění předfinancování u výdajů, které jsou spolufinancovány ze zdrojů Evropské unie nebo finančních mechanismů EHP/Norsko a podíly státního rozpočtu na financování těchto výdajů.

Návrh zákona je v souladu s vyhlášenými mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy České republiky a je rovněž v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Návrh zákona o státním rozpočtu je slučitelný s právem Evropské unie. Tvorba rozpočtů členských států EU není právem EU přímo upravena. Primární právo EU však v návaznosti na existenci vnitřního trhu EU a Hospodářské a měnové unie a s ohledem na cíle, které EU sleduje (čl. 3 Smlouvy o EU), obsahuje závazky, které do oblasti tvorby veřejných rozpočtů obecně zasahují. Jde především o povinnost vyvarovat se nadměrných schodků veřejných financí (čl. 126 SFEU, Protokol /č. 12/ o postupu při nadměrném schodku) nebo obecněji povinnost provádět národní hospodářskou politiku se záměrem přispívat k dosažení cílů Unie (čl. 120 a násl. SFEU). Závazky z primárního práva EU jsou dále konkretizovány v přímo použitelných nařízeních Rady (ES) č. 1466/97 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik, v platném znění¹, a č. 1467/97 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku, v platném znění².

V oblasti sekundárního práva EU jsou tyto závazky, vedle dvou výše zmíněných nařízeních, souhrnně označovány jako Pakt o stabilitě a růstu, dále rozpracovány ve směrnici Rady 2011/85/EU o požadavcích na rozpočtové rámce členských států³, která mj. požaduje zavést tzv. numerická fiskální pravidla, jež mají přispět k souladu fiskální politiky členského státu s jeho závazky vyplývajícími z práva EU (výše cit. SFEU)⁴. Česká republika podléhá preventivní složce Paktu o stabilitě a růstu, která po členských státech požaduje zhruba vyrovnané či přebytkové veřejné finance po odhlédnutí od vlivu hospodářského cyklu a jednorázových a jiných dočasných opatření. Příslušné rozpočtové saldo se označuje jako střednědobý rozpočtový cíl. Česká republika svůj střednědobý rozpočtový cíl dodržuje.

Dopady na státní rozpočet, vztah k ochraně soukromí a osobních údajů, zhodnocení korupčních rizik a zhodnocení dopadů na bezpečnost a obranu státu se neuvádějí, což vyplývá z charakteru zákona. Při aplikaci Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA) podléhá tento zákon zvláštnímu režimu podle výjimky uvedené v čl. I. 3. 8. písm. b) těchto zásad.

¹ Nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik, v platném znění.

² Nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ze dne 7. července 1997 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku, v platném znění.

³ Směrnice Rady 2011/85/EU ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států.

⁴ srov. čl. 1 cit. směrnice

Zvláštní část

K § 1:

Státní rozpočet se navrhuje se schodkem ve výši 40 mld. Kč. V navrhovaném ustanovení jsou obsaženy základní údaje o příjmech a výdajích státního rozpočtu a jeho finančních vztazích k rozpočtu Evropské unie a k rozpočtům územních samosprávných celků. Toto ustanovení obsahuje rovněž vypořádání schodku státního rozpočtu financujícími položkami.

Součástí finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtu Evropské unie jsou jím přijímané peněžní prostředky z rozpočtu Evropské unie a odvody peněžních prostředků vlastních zdrojů Evropské unie.

Výdaje na programové financování jsou i v roce 2019 stanoveny jako průřezový ukazatel v příloze č. 4, a to jedním číslem pro kapitolu.

Součástí návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2019 jsou finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům krajů, obcí a hl. m. Prahy.

Obsahem finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí a k rozpočtu hlavního města Prahy jsou příspěvky na výkon státní správy.

Na základě ustanovení § 4 odst. 5 zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a o doplnění zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění zákona č. 60/1998 Sb., je pro Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s. stanovena výše pojistné kapacity.

K § 2:

K odstavci 1:

Použití prostředků poskytnutých v roce 2012 na odstranění následků povodní a záplav v roce 2010 v dalších letech odsouhlasila vláda České republiky usnesením č. 525 ze dne 3. 7. 2013. K zajištění možnosti realizovat nápravu kontinuálně i v delším časovém horizontu než v roce, kdy vznikly škody, se navrhuje i možnost použití prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu v letech 2013 až 2014 na odstranění škod způsobených povodněmi v roce 2013. Vzhledem k tomu, že předpokládáme, že prostředky poskytnuté před rokem 2013 by již měly být využity, ponechává se možnost používat nadále prostředky poskytnuté v letech 2013 a 2014.

K odstavci 2:

Tento převod je uložen v § 36 odst. 3 zákona o rozpočtových pravidlech. Vyčíslené prostředky, resp. výše kladného salda důchodového pojištění, budou jako výdaj kapitoly Všeobecná pokladní správa rozpočtově zařazené na položku rozpočtové skladby 5318 - Neinvestiční transfery prostředků do státních finančních aktiv a bankovním převodem po projednání státního závěrečného účtu za předchozí rok Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky poukázány ve prospěch účtu státních finančních aktiv „Rezervy důchodového pojištění“, rozpočtově zařazené na podseskupení položek rozpočtové skladby 411- Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně.

V Praze dne 19. září 2018

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v. r.

Ministryně financí:

JUDr. Alena Schillerová, Ph.D., v. r.